

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора технічних наук, доцента Данченко Олени Борисівни на дисертаційну роботу Запривою Аліни Анатоліївни на тему «Стратегічний аудит інноваційних проектів розвитку організацій в умовах невизначеності», виконану у Вищому навчальному закладі «Київському національному університету будівництва і архітектури» (м. Київ) і подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент»

1. Актуальність теми дисертаційної роботи.

У дисертаційній роботі вирішується актуальна проблема створення ефективних моделей, методів та засобів стратегічного аудиту проектів та програм розвитку організацій в умовах невизначеності.

Сьогодні застосування перевіреної передової практики (бенчмаркінг) більше не є способом просування вперед. Формування бачення, цілей та стратегії реалізації проектів розвитку організацій заздалегідь робить наші дії жорсткими, а не гнучкими. Коли створення проекту або програми починається з того, щоб зосередитися на тому, що є цінним для наших клієнтів, нам достатньо використати кращу практику.

В умовах економічної кризи проблема успішного впровадження проектів може бути вирішена шляхом формування обґрунтованої стратегії розвитку організації, яка впроваджує проект, і проведення заходів, спрямованих на досягнення цілей проекту. У зв'язку з цим для підвищення ступеня обґрунтованості стратегічного управління важливе значення має стратегічний аудит, який передбачає формування повної інформації про майбутній розвиток організації під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів.

Але складність та інноваційна направленість проектів розвитку організацій формує ряд викликів. Одна з відповідей на ці виклики - це ощадливо-гнучка робота, щодо управління проектами та програмами розвитку організацій. Команди управління проектами вчаться розрізняти те, що є цінним і що не має значення, це шлях, який пройдений

десятиліттями поспіль щодо створення методології управління. У ряді проєктів зроблені перші кроки у впровадженні необхідного ошадливо/гнучкого переходу, який підтримує сталість розвитку та адаптивність до турбулентних змін середовища.

Одним з ключових підходів до розвитку ЕС є перехід до циркулярної економіки з максимальною утилізацією, як відходів виробництва та проєктів, так і утилізацією продуктів проєктів після завершення життєвих циклів продуктів. Труднощі розробки адекватної стратегії для впровадження проєктів розвитку організацій відкривають перед аудиторською діяльністю стратегій нові шляхи якісних змін. Сьогодні на перший план аудиту проєктів та програм в умовах турбуленцій виходить питання оцінки когнітивної готовності команд менеджерів до успішного впровадження проєктів. Особливо це проявляється у період «інфодемії» яка супроводжує пандемію коронавіруса та глобальну рецесію. Такі глобальні зовнішні виклики суттєво підвищують невизначеність оточення та впливають на процеси формування стратегії й її аудиту.

Зважаючи на зазначені вище положення, дисертаційна робота Запривою А.А. відзначається високим ступенем актуальності.

2. Оцінка обґрунтованості наукових положень дисертації, їх достовірності й новизни

Наукові положення, висновки та рекомендації, висвітлені у дисертації, базуються на чинних законодавчих і нормативних положеннях правової бази України, міжнародних стандартах та всесвітньо-визнаних наукових працях, які регламентують процеси управління стратегіями розвитку проєктів та організацій.

Метою дослідження є вивчення змісту та процесів проведення стратегічного аудиту як напряду аудиторської діяльності проєктів розвитку організацій в умовах невизначеності внутрішнього та зовнішнього оточення. Запропоновані автором наукові положення характеризуються: обґрунтованим вибором інструментів та показників для стратегічного аудиту, повнотою опису, коректністю застосування математичного апарату та проведеною апробацією, що підтверджує значимість отриманих результатів, їх високий ступінь достовірності та обґрунтованості.

Найбільшій увазі заслуговують наступні нові наукові результати.

Вперше:

- розроблено комплекс методів і моделей стратегічного аудиту, які дають змогу розвинути теоретичні основи та запровадити методологічні елементи з прийняття інтегрованих управлінських рішень при реалізації проєктів та програм, за рахунок використання теорії прийняття управлінських рішень, що дозволить зменшити невизначеність оточення при формуванні і реалізації програм з врахуванням наявних ресурсів організації та обраною стратегією;
- побудовано модель та метод оцінки в межах аудиту когнітивної готовності зацікавлених сторін в успішному впровадженні проєкту чи програми;
- запропоновано ціннісно-орієнтовану модель та метод вибору стратегій розвитку програм в умовах наявних проєктних альтернатив, що враховує стратегічні цілі організації та тренд переходу до циркулярної економіки;
- розроблено метод підготовки інтегрованих управлінських рішень в умовах невизначеності оточення на основі проведеного стратегічного аудиту з врахуванням когнітивної готовності менеджера, який приймає рішення при реалізації проєктів та програм, що враховує сумісно професійну компетентність менеджерів та організації, яка приймає рішення і дозволяє зменшити ризики при прийнятті управлінського рішення.

Удосконалено:

- системну класифікацію критеріїв оцінок ефективності впровадження та успіху проєктів, яка на відміну від існуючих дозволяє визначати зміст проєктів у відповідності з стратегічними цілями програми.

Дістали подальший розвиток:

- управління життєвим циклом проєктів за рахунок використання методів стратегічного аудиту при формуванні та впровадженні програм з врахуванням їх «архітектури», які відрізняються від існуючих застосування в межах проєкту або програми різних за сутністю методологій;
- метод аналізу необхідних компетенцій організації при інтеграції управлінських дій, що на відміну від існуючих дозволяє реалізовувати проєкти і програми, які зорієнтовані на стратегічні завдання організації.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації.

За темою дисертації з викладенням її основного змісту опубліковано 12 наукових праць, з них 6 статей у наукових фахових виданнях України, в тому числі 4 індексуються в Scopus, 7 у міжнародних наукометричних базах (Index Copernicus, BASE, Crossref тощо); 1 стаття у періодичному науковому виданні інших держав (у співавторстві); 8 тез доповідей у матеріалах міжнародних конференцій.

Відсутність порушення академічної доброчесності.

Результати перевірки роботи на антиплагіат, аналіз публікацій здобувача, аналіз тексту дисертаційного дослідження та використаних автором джерел, свідчать про відсутність порушення академічної доброчесності автором дисертаційного дослідження.

Структура та зміст дисертації.

Робота виконана у Вищому навчальному закладі «Київському національному університету будівництва і архітектури» (м. Київ). За структурою дисертація має анотацію, вступ, чотири розділи, загальні висновки, список використаних джерел та додатки. У роботі містяться посилання на 151 джерело. Загальний обсяг дисертації становить 181 сторінок, із них 163 сторінок основного тексту, який містить 16 таблиць, 22 рисунків.

Анотація є узагальненим коротким викладом основного змісту дисертації та висвітлює її основні наукові положення, висновки і рекомендації. Анотацію подано державною та англійською мовами.

У першому розділі проведено аналіз існуючих підходів, моделей, методів та засобів стратегічного аудиту проектів розвитку організацій в умовах невизначеності, сформульовано мету й завдання дослідження.

Другий розділ присвячено принципам побудови стратегії проектів розвитку організацій в умовах невизначеності.

У третьому розділі автором розроблені інструменти стратегічного аудиту проектів розвитку організацій.

У четвертому розділі представлене експериментальне дослідження застосувань стратегічного аудиту проєктів та програм розвитку організацій в турбулентному оточенні.

Експериментальне дослідження та впровадження була виконано на прикладах Стратегічного аудит програми розвитку кафедри управління проектами Київського національного університету будівництва і архітектури та Стратегічний аудит програми розвитку Університету ІТ Astana.

Загальні висновки за результатами дослідження висвітлюють його основні наукові положення, висновки і рекомендації та відповідають сформульованій науково-прикладній задачі та поставленим завданням.

3. Практична цінність результатів роботи.

Отримані автором положення наукової новизни мають вагомим практичне значення для розвитку проектно-орієнтованих підприємств і організацій України та інших країн, адже запропоновані моделі і методи дозволяють здійснювати успішний розвиток організацій.

Практична реалізація розроблених у цій дисертаційній роботі моделей, методів і алгоритмів показала їх результативність і ефективність, що підтверджене відповідними довідками щодо впровадження результатів цієї дисертаційної роботи – у Київському національному університеті будівництва і архітектури та Астана ІТ університеті, Казахстан, Нур-Султан в аудиті стратегій розвитку та в учбовому процесі.

Роботу виконано на кафедрі управління проектами Київського національного університету будівництва і архітектури. Дисертація відповідає тематичному спрямуванню науково-дослідної роботи кафедри управління проектами «Управління проектами розвитку інформаційних ресурсів і технологій проектно-орієнтованих підприємств» (державний реєстраційний номер №6117U000942).

4. Оцінка оформлення дисертації.

Оформлення дисертації відповідає вимогам, встановленим до відповідного рівня кваліфікаційних робіт. Зміст дисертації відповідає темі дослідження та у достатньому обсязі розкриває сутність вирішення поставлених завдань.

5. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту та оформлення дисертації.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, слід відмітити певні дискусійні положення та зауваження, серед яких наступні:

1. В першому розділі автор навів деякі визначення, зокрема визначення «стратегічного аудиту», але відсутнє визначення «інноваційних проектів розвитку організації», але цей термін є центральним в дослідженні.

2. Перший розділ завеликий за обсягом, перевищує 20% обсягу загального тексту дисертації.

3. В першому розділі були проаналізовані такі інструменти стратегічного аналізу, як SWOT-аналіз, PEST-аналіз та стратегічні карти. Доцільно було б також розглянути Модель 5-и сил Портера та матрицю Мак Кінсі.

4. В розділі 2.3 автором представлений метод аудиту когнітивної готовності зацікавлених сторін проекту, але не надано визначення терміну «когнітивна готовність». Недостатньо детально розкриті кроки методу, не представлена схема методу.

5. В розділі 3.1 представлена система критеріїв успіху програми розвитку організації (табл.3.1). Незрозуміло, які критерії відомі, а які запропоновані автором як нові.

6. Загальні висновки дослідження не відповідають поставленим задачам за кількістю.

7. Робота містить орфографічні та стилістичні помилки.

Наведені зауваження мають дискусійний характер, не знижують високий науковий рівень дисертаційної роботи і не впливають на її загальну високу оцінку.

6. Загальні висновки за дисертаційним дослідженням.

Дисертація є завершеною науково-дослідницькою роботою, в якій наведено нові наукові результати щодо розробки системи стратегічного аудиту проектів та програм в умовах невизначеності та критичних впливів зовнішнього середовища. Висновки за дисертацією в повній мірі

охоплюють результати дослідження, повністю представлені у наукових публікаціях і є коректними. Результати проведених здобувачем досліджень мають істотне значення для галузі знань 07 «Управління та адміністрування», зокрема, для розвитку методології управління проектами та впроваджені у практичну діяльність організацій, підприємств та закладів вищої освіти.

Анотацію дослідження розміщено на офіційному сайті Київського національного університету будівництва і архітектури у терміни, передбачені Постановою КМУ №167 від 06.03.2019 р. «Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії»

Дисертаційна робота відповідає вимогам Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій».

Вважаю, що дисертаційна робота на тему «Стратегічний аудит інноваційних проектів розвитку організацій в умовах невизначеності» відповідає вимогам пунктів 9-12 Постанови КМУ №167 від 06.03.2019 р. «Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», а її автор, Запривода Аліна Анатольівна, заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент:

Доктор технічних наук, доцент,
професор кафедри комп'ютерних
наук та системного аналізу,
Черкаського державного
технологічного університету

О.Б. Данченко

Підпис засвідчую
учений секретар ЧДТУ,
к.т.н., доцент

